

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Jacobi Alvarez de Paz Opera

De Vita Spirituali, Eivsque Perfectione - Libri quinque

Álvarez de Paz, Jacobo

Lvgdvni, 1611

De Præparatione ad vitam contemplatium. Cap. xxx.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77833](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77833)

actiones, velut suauissimos fructus operiunt. Frondes in vinea sine vuis, non satiant, & meditationes, reru celestium minime sine fructu puritatis delectant.

Postremò contemplatiua vita, diuinam vnionem quærat, necesse est, vt ita vt ex intelligètia ad affectu virtutis transeat, & ex affectu, & interna exercitatio- ne virtutum, in sponsi amplexibus requiescat. Audi animam contemplatricem, sua contemplatione finem istum assequentem. Inueni, quem diligit anima mea, tenui eum, nec dimittã.] Primò in lectulo cordis sui quæsiuit sponsum, nec illum inuenit. Deinde, per vicos, & plateas quæsiuit dilectum suum, nec etiam inuenit. Postmodum vigiles custodientes ciuitatem, de dilecto interrogat, nec aliquid, quod satisfaciat, respondent ei. Hæc omnia ad solum intellectum pertinent. Eius enim est inquisitio: qua Deu iam in nobis ipsi, iam in creaturis inquirimus, eius est & interrogatio, qua Prælati, & spirituales magistros de sponso interrogamus. Ad hæc: Inueni (inquit) quem diligit anima mea.] Hoc iam affectui tribuendum est. Affectus namque siue desideriu, est, quod Deum veluti absconditum manifestat, & quali longè positum ad nos adducit. Quare desideriu pauperum exaudiuit Dominus, præparationem cordis eorum audiuit auris tua.] Audit, inquam, desideria clamantia, & præparationes cordis, hoc est, affectus volutatis, vociferantes, & opem efflagitantes auscultat, & tamquam tenera mater paruulo clamanti, & lugenti se benignissimè ostentat. Tandem amatrix sponsa, hæc dulcissima Domini inuentione, nec dum expleta, amplius quærit, amplius exoptat, intimam vnionem suspirat, dicēs: Tenui eum, nec dimittam.] & huc finem esse cõttemplationis designat. Sed quæ est ista vnio, quam vitæ cõttemplatiuæ scopu astruimus? Certè non est illa vnio, quam nonnullæ anime puræ, & à vitis liberatæ, solent ad breuem morulam in oratione sentire. Hæc enim non est temerè, & præsumptuosè affectanda, sed si à Domino offeratur, diligenter & humiliter accipienda. Est igitur vnio, qua Deo per voluntatis concordiam, & per virtutum imitationem copulamur, quam vnuerfi sine periculo quæruunt, sine nota præsumptionis exoptant. Hæc vnione tenetur Deus. Vnde Richardus, ait: Manet in illa anima Christus, quæ virtutes eius possederit, humilitatem, mansuetudinem, patientiã, obedientiam, & charitatem. Et item, quæ mandata eius seruat, sicut ille ambulauit, & ipse ambulat. Si quis diligit me, (inquit) mandata mea seruabit, & pater meus diligit eum, & ad eum veniemus, & mansionem apud eum faciemus.] Talis ergo, & verè diligit, & Christum in domum mentis introducit. Vnio voluntatis est, cum id cõtanter volumus, quod Deus vult vt velimus, & id animosè respicimus, quod Deus iubet, vt nolimus. Sic profectò Domino pacis vinculo necimur, & vnum cum eo efficimur, non natura, sed volutatis, pacisq; concordia. Pulchrè enim dixit Leo Papa: Quid est, dilectissimi, pacem habere ad Deu, nisi velle, quod iubet, & nolle, quod prohibet? Si enim humanæ amicitie pares animos, & similes expectunt voluntates, nec vnquã diuersitas moru ad firmam potest venire concordiam, quomodo diuinæ particeps erit pacis, cui ea placent, quæ Deo displicet, & iis appetit delectari, quibus illu nouit offendi? Non est iste animus filioru Dei, nec talem sapientiã recipit adoptiua nobilitas.] Hoc itaq; est Deo in cõttemplatione vniri, eius præceptis subiici, cõsiliis subigi, inspirationibus parere, & id siue prosperu, siue aduersum complecti voluntatis affectu, quod Deus in nobis, aut de nobis decreuerit ordinate. Vnio verò imitationis est, cum Dei Patris, Filiuq; eius Iesu Chri

30 lib. s. clau. m. 6. c.

31. 18.

34.

35. in 31. 18. m. 11.

36. ser. m. 11.

37. 9.

38. 10.

Cat. 3. 4.

Psal. 9. 17.

Richard. in cant. c. 6.

Ioan. 14. 23.

Leo, ser. 6. m. natal. Domin.

A lti perfectiones ad nostram vitam transfundimus, eaque operatione imitatur. Cum scili et hoc oratione, & contemplatione cõsequimur, vt simus humiles, mites, obediētes, tractabiles, puri. Deo intellectu & affectu adherētes, sicut Christi Ies^{us}, & verbo docuit, & vitæ commonstrauit exemplo. Istū esse scopum vitæ cõtemplatiuæ, sanctissimus Dionysius Richelius nõ semel affirmat. Quodam loco ait: Innotescit ex his, quoniam quo super singulari, solique Deo solitarius vicinio est, irēmque cõformior, eò præclariorem ipsius imitationem sortitur: est autem proximus Deo. Sin autem, vanum vtiq; ab omnibus loco se segregat, si non vitam quoq; pariformiter à cunctis elonget, eamq; liberio rem ac sincerio re possideat. Igitur verè solitarij, hæc altissima, atque finalis vitæ perhibetur perfectio, quatenus purè, & vti nomen eius locuq; insinuant, excellentissimè assimilatur Deo, adorando, & sancto.] Et rursus alio loco, inquit: Hic est finis solitaria vitæ, in sæculo isto Deu excelsum, & benedictum tam purè ac stabiliter cõttemplari, tamq; feruenter & indefinenter diligere. & hoc solitariu professio proprium habet, Deo tam perfectè & assidue adherere, affici, frui, amplecti, sicq; vitæ Angelicam & celestem inchoare in teris, tam copiosè & experimentaliter futurã beatitudinem in illo exilio prælibare, tam dulciter prægustare, quam dulcis est Deus, supergloriosissima Trinitati tam gratiosè assimilari, tam perfectè configurari, imò sic vnum fieri, & esse cum ipsa.] Cõcludamus ergo, in vita contemplatiua intellectus cõsiderationem esse medium, instrumentum, atque subsidium: finem verò esse veram virtutem; animi puritatem; Christi imitationem verissimam. Ad eò, vt cõtemplatiuus, in suis cogitationibus, desiderijs, actionibus, Christi Saluatoris cogitatus, desideria, & actiones referat, quæ ille amauit, diligit, quæ ille pro nihilo duxit, contemnat, & non tam verbo, quam vita, dicat: Viuo ego, iam non ego, viuut verò in me Christus.]

Dyon. lib. de vita cõ fine solit. arz. 2.

Dion. lib. de laude vitæ solita ria. arz. 4.

39. 20.

De preparatione ad vitam cõtemplatiuam.

CAPVT XXX,

N I M A M, hunc præstantissimum finem per vitam cõtemplatiuam adepturam, & actionibus eius, quas statim in medium producemus, vacaturam, necesse est prius disponi, ac preparari. Quemadmodu enim cithara, aut lyra prius temperanda est, quam pullan- sa, si harmoniam editura est, atque concentum, ita anima prius paranda est, vt creatorem dignè laudet, ei que affectibus & desiderijs adhaereat. Elifæus ad suscipiendam diuinam illustrationem, instrumenti musici concentu separat, & mentem à rebus terrenis auellit, & ad pacem tranquillitatemque componit. Denique, adducite mihi (inquit) psaltem. Cum- que caneret psaltes, facta est super eum manus Domini.] Sic animus, nonnullis adiumentis tranquil- landus est, & quibusdam purgationibus alleuian- dus, quò ad superna voler, Deum, & arcana caele- stia cõtempletur, internisq; auribus diuina allo- quia percipiat. Qui ergo vitæ cõtemplatiuæ desi- derio tenetur, eiusque vult institutum arripere, ope- ra pretium est, Domino ad hoc vitæ genus vo- cati; Nam si vocatus non est, illud Salomonis est sibi omnimodis obseruandum. Ne erigas oculos tuos ad opes, quas non potes habere, quia facient sibi pennas quasi aquilæ, & volabunt in celum.] Quam sententiam Venerabilis presbyter Beda, de

4. Reg. 3. 15.

Pron. 23. 5.

spiritualibus diuitiis intelligit. Ne erigas mentem (inquit) ad perferenda diuinitatis arcana, quæ penetrare non potes: hæc enim cælestibus solum ciuibus patent. Ille autem contemplationis diuitias non potest habere, cui concessa non est à Domino contemplatiuæ vitæ vocatio, quia illas gratiæ diuinæ præsidium, & non sola naturalis acquirit industria. Neque enim ad idem institutum vocat Deus vniuersos, sed quosdam ad vnum viuendi modum, alios ad alium, secundum decreta sapientiæ suæ, nõ minus suauiter, quàm potèter inuitat Paulum etiam reluctantem, imò & fideles persequentem, ad Apostolatam trahit, virum autem à Demone liberatum, se vltro offerentem, & inuitantem non admittit. Dimisit enim illum Iesus, dicens: Redi in domum tuam, & narra quanta tibi fecit Deus. Hic itaque minimè ad contemplationem vocatus, qui à quiete mentis arceatur, & ad exteriora virtutù opera mittitur, frustra erigit oculos ad cælestes cõsolationes sibi inaccessas, fatigabitur namq; & laborabit, sed numquã eas poterit obtinere. Cognosceret verò se esse vocatum, si constanter vitæ contemplatiuæ suscipiendæ efficacis affatus, & inspirationes sentiat, quæ sunt veluti voces dei, eum, quem tanto beneficio dignatur, allicientis, & inuitantis. Si fortiter obstantibus impedimentis resistat: Si ad orationis exercitia aptitudinem, hoc est, mentem placidam, & quietam habeat: Si, cum sanctis meditationibus insistit, virtutum profectum experitur: Si orandi donum, ac meditati, diuinitus sibi immitti animaduertit: Si denique eam religionem, Deo inspirante, ingressus est, quæ cõtemplationis opera, vel sola, vel moderate actioni coniuncta, ex instituto, proficitur. Nã quos Deus in aliquem statum euehit, idoneos facit ministros vocationis suæ, eisque, vt secundum præscriptum suæ regulæ viuant, abundantissima beneficia elargitur.

Qui his cõiecturis deprehendit se ad vitam contemplatiuam, aut puram, aut actioni coniunctam vocari huius vitæ finem, nempe mentis puritatem, sibi ante oculos proponat, & omnium virtutù adeptionem, & præcipue intimam cum Deo vnionem, quam supra enucleauimus, impensè cupiat. Viri spiritualis, & sancti nomen inter commilitones fugiat, cõsolationes, lacrymarum profusiones, raptus, extases, & alia huiusmodi extraordinaria, non querat. Hæc enim non sunt perfectionis subsidiaria, sed quedam singularia adiumenta; vel indicia sanctitatis, quæ quatenus indicia humiliter vitanda sunt; & si incidierint, prudenter abscondenda: Quatenus verò adiumenta, nullatenus etiam sunt affectanda, quoniam, nec sola sunt hæc adiumenta virtutis, neque fortassis efficaciora, neque vniuersis iustis omnino secuta. Alia prouidit Deus dilectis suis sanctitatis præsidia, mortificationem, obedientiam, virtutum exercitationem: quibus facilius, securius, & naturæ nostræ accommodatiùs, poterunt ad perfectionis fastigium peruenire. Illud verò primum summo opere curandum est, vt scilicet quisque, vel consolationibus delinitus, vel desolationibus probatus, diuinum beneplacitum in omnibus ad se pertinentibus concupiscat; inquiratque omnium virtutum perfectionem, & cordis puritatem. Ioannes in sua illa admirabili Apocalypsi audiuit vocem magnam tamquam tubæ ad bellum prouocantis, quia vox Dei, quam in secreto orationis audimus, ad bellum contra vitia, & affectibus inordinatos, nos prouocat, & ad victoriam de hostibus nostris reportandam instigat. Non oramus Deum, neque ipse nobiscum loquitur, vt inutilem sermonem misceat, sed vt nos in virtute instruat, & ad bona opera loquendo per-

A moueat. Semel enim loquutus est Deus, hoc est, ita firmè, & certò, vt suum verbum irritum fieri non possit. Et duo hæc audiui quia potestas Dei est, & tibi, Domine, misericordia, quia tu reddes vnicuique iuxta opera sua. Vt audiendo, Domine, & contemplando summam potestatem tuam timeam, & immensam misericordiam tuam diligam, & diligendo ad bona opera assurgam, & præmium, semper permanentem, sperem. Hunc finem igitur vitæ contemplatiuæ amator sibi præscribat; priusquam ad officia contemplationis accedat, ne mille erroribus pateat, & inutiliter meditandi, & orandi laborem assumat.

Illo scopo, ac sine ante oculos præstituto, amator vitæ contemplatiuæ, amator etiam silètijs sit, & propriæ cellæ habitator assiduus. In ea libenter commaneat, tamquam in tutissimo mentis receptaculo, neq; inde exeat, nisi aut obedientia iubeat, aut fraterna charitas, aut iusta necessitas exire compellat. Studium enim orationis animam quietam requirit, à curis, ac negotiis auulsam, ne cogitationes ex istis rebus exorta eam turbent, atq; confundant. Quamdiu animus permixtus est turbis (inquit Laurentius Iustinianus) & in multitudine fluctuantium volutatur, nec vacat soli Deo, nec segregatus est à vulgo. Propterea, o anima, quæ per orationem, & contemplationem Deo vacare decreuisti, esto sola, hominum consortia fuge, tumultuosas mortalium cõuersationes deuita vt illi soli te sola serues, quem ex omnibus elegisti. Custodiat itaq; anima illud Domini præceptum, quod Ihsaie voce dilecto sibi populo seruandam proposuit.

C Vade populus meus, intra in cubicula tua, claude ostia tua super te, abscondere modicum ad momentum, donec pertrãseat indignatio. It populus Dei cum à turbis & negotiis secularibus in adyta monasterij discedit, intrat in cubicula sua, cum cellam à turbine curarum separatam colit, claudit ostia, cum cogitationes, & desideria mundana, nequaquam intrare permittit. Vel (vt Gregorius ait) cubicula ingredimur, cum secreta mentis nostræ intramus; ostia autè claudimus, cum desideria illicita cõercemus. Absconditur etiã populus Dei, cum (vt ait Hieronymus) nihil gloriæ mundanæ causa facit, sed fruitur bono cõscientiæ, & solum iudicem expectat Deum. Hoc præter anima contemplatrix, ingrediatur cœnobium, vt in cella tamquam in sepulchro maneat, vt ianua cordis cunctis rebus creatis ocludat, vt indignationem Domini, quæ in distractos, & loquaces cellitas minuitur, aufugiat. Amet solitudinem, vt ea tacens, & hominum frequentiam deuittans, Dei consortium mereatur. Hæc autè solitudo (vt clariùs istud documentum explicemus) duplex esse debet, altera exterior: altera interior. Exterior quidè, qua religiosus prudenter onera occupationum externarum vitet, & in cella solus delitescat, eam diligens tamquam centrum, in quo quiescat, tamquam locum deliciarum, & paradisum voluptatis, in quo purissimam voluptatem inueniat. Illud sancti Iob tota cordis exultatione decætet. In nidulo meo moriar, & sicut palma multiplicabo dies. Nam re vera dies cellæ multiplicatur, cum viliter in cultu Dei, in emendatione propria, in edificatione proximi, & non in rebus inutilibus, consumuntur. Hæc exterior solitudo animi candore, munditiamq; cõseruat, quæ inter occasiones videndi, audiendi, & loquendi, innumeris periculis est exposita. Mētis tranquillitatē efficit, dum curas, & distractiones amadat cor nostrum corroborat, dum à multis negotiis, in quibus erat diuisum, recolligit, & vni, scilicet cõtemplationi, & amori Dei totum tribuit, & idoneum reddit, vt vocē Domini audire valeat. Deus enim in solitudine loqui ad animam cõsuevit, sicut promissit per

Psal. 61.
12.

Laurent.
Inß. in li.
gno visis,
tract. de
orac. c. 5.

Ihsa. 26.
20.

Greg. 4.
m. c. 24.

Hier. lib
7. in Ihsa.
26.

Iob. 29.
18.

Ahor. 9.
8.

Luc. 8. 39.

Apocal. 1.

Ofsa. 14.

Ecclef. 10. 1.

Iud. c. 1. 12.

Toren. 3. 44. Hier. lib. 2. in Thr. c. 3.

Amb. lib. de fuga. sacul. c. 5.

Exod. 34. 1.

Oscam, dicens: Ducam eam in solitu dine, & loquar ad cor eius. Ita tamen huic externae solitudini quilibet sit addictus: ut instante Prælati mado, aut charitate fratru postulante, eam promptè & alacriter deserat. Imperium enim prælatorum, aut charitatis officia debita, ob silentium, & cellæ amorem, detrectare, hominis est admodum imperfecti: Interior verò solitudo, quæ multò magis est necessaria, & omnibus vitis spiritualibus obseruanda proponitur, in hoc sita est, si contemplatiuis inanes cogitationes abiciat, inutilia desideria reuellat, & omnè amorem creaturarum deserat; & discat interiùs silere, & se mundum, & illibatum à rebus visibilibus custodire. Hæ quippe sunt muscæ morientes, quæ perdunt suauitatem vnguenti: Hæ sunt nubes sine aqua (hoc est, sine aliqua utilitate,) quæ à ventis circumferuntur. & solis iustitiæ lumen impediunt, quorum caligine Dominus indignatus ad se orationes nostras venire non sinit. Sicut dictum est per Ieremiã: Opposuiti nubem tibi, ne transeat oratio. In quem locum Hieronymus ait: Nubes opposita orationi videtur, cum caligine quadam, & nubilo cæcitatatis, mens obuoluitur, ne radio diuinæ contemplationis illustrari mereatur. Silentium ergo, & solitudo exterior, & præcipuè interior, sollicitè tenenda est, ut sponsi catti, & verecundi fruamur amplexibus, & eius sapientiæ plena percipiamus alloquia.

Effectus iam religiosus, cellæ, silentij, solitudinis que dilectio, vterius in hoc itinere progrediatur, & propriam animam mortificationis beneficio purificet, atque actiua vite laboribus, omnes prauos affectus, & vitia mortificet. Quia sicut vas immundum, & plenum veneni, nisi priùs mundetur, & euacuetur, pretiosum liquorem non capit, ita anima fedata imparis affectibus, & vitis male olentibus imbuta, non poterit thesauros orationis, & diuinos afflatus comprehendere. Speculum infectum, & maculatum, pulcherrimam alicuius sponsi faciem nõ refert: quo pacto mens passionibus turbida, vitis inquinata, faciem Christi speciosissimam representabit. Si ergo vis, o anima, in cælum consideratione & amore conscendere, linque terram, te sua memoria, & affectione vincentem, quia non poteris hic manere, & illuc tederè. Confringe catenas rerum creatarum, hoc est, desideria, & amores earum, ut libera atque expedita valeas tantum iter conscendere. Vide quo pacto te moneat magnus pater Ambrosius. Transi sicut Moyses, ut videas Deum Abraham, Isaac, & Iacob, & videas visum magnum, sed si videre vis, solue calceamentum pedum tuorum, solue omne vinculum iniquitatis, solue vincula sæculi, relinque calceamentum, quod terrenum est. Idem Iesus sine calceamento, auro, & argento Apostolos destinavit, ne secum terrena portarent. Dominus quidè secundam Moysi legem daturus, iubet illi: Præcide tibi duas tabulas lapideas instar priorum, & scribã super eas verba, quæ habuerunt tabulæ, quas fregisti. Antea Dominus tabulas præcidit, Dominus ipse dolauit, & legè digito suo conscripsit, secunda autem vice dolatas, & præcisas tabulas à Mose postulauit, ut in illis suam voluntatem scriberet. Quid hoc? Nisi, quòd Dominus in illo aureo innocentie statu primi parentis, potentias, & affectus sine villo labore composuit, ut diuinæ voluntatis notitiam, & cælestes consolationes, quasi insculptas, & caratas reciperet: At in isto statu planè ferreo, in quo regnat peccatum, vult nos tabulas, id est, potentias, & affectiones nostras, mortificatione polire, ac læuigare, ut lucem demissam cælitus, & purissimos amoris amplexus valeamus accipere. Quia autè hæc mortificatio à multis con-

templatiuis abest, ideo nomè tenent, sed re, & veritate contemplationis carent, nec Christi solatia, & consolationes possident. Optimè enim dixit Bernardus. Non consolatur Christi infantia garrulos, non consolatur Christi lacrymæ cachinnantes, non consolatur panni eius ambulantes in stolis, non consolatur præsepe & stabulum, amantes primas cathedras in synagogis, sed æquanimiter forte vniuersam hanc consolationem expectantibus in silentio Dominum, lugentibus, pannosis, pauperibus cedere videbuntur. Anima igitur seipsam emundet, suprà intellectum & effectum desiderij terrenis euacuet, ut cælestis luminis, & diuinatum consolationum sit capax. Anima namque saturata portis & aliis Ægypti, calcabit fauam, esuriens autem, & harum rerum vacua, etiam amarum pro dulci sumet, dum in ipsis lacrymis incredibilem experietur dulcedinem.

Non sufficit autem animam à vitis & impuris affectionibus emundari, nisi etiam virtutibus, tamquam candidissimis vestimentis, & gemmis pretiosissimis exornetur. Quemadmodum enim, qui regi terreno affant, & mundi sunt, & ut aula regiam decet conuenienter induti, sic animæ, quæ Deo in aula contemplationis assident, ultra munditiam, pretiosum virtutum ornatum debent magna auditate conquirere. Pueri Hebræorum, qui in aula barbari regis erant ministraturi, bone Deus, & quam apti, & decori futuri fuisse memorantur! Et ait rex (dicit Scriptura) Asphenez proposito eunuchorum ut introduceret de filiis Israël, & de semine regio, & tyrannorum pueros, in quibus nulla esset macula, decoros forma, & eruditos omni sapientia, cautos sciètia & doctos disciplina. Si ad seruandam terreno regi, & barbaro, & idololatæ, tanta requiruntur naturæ dona, quid in nobis desiderandam est, Domine Deus meus, Rex Regum, & Domine dominatum, ut assistamus tibi, seruiamus tibi, & familiaritatem tecum, ac necessitudinem habeamus? Sane existimo non satis esse, ut simus de semine regio, quod gratia nos tibi gratos faciens, & diuinæ naturæ consortes, exhibet neque ut vitiorum & inordinatarum passionum maculis careamus, nisi etiã virtutis decor, sapientiæ lumen, circumspectionis donum, & disciplina pulchritudo, nostram mentem perseueranter circundent. Istæ virtutes sunt, ut magnus Ecclesiæ Doctor Thomas Aquinas docet, quæ contemplationis impedimenta remouent. Contemplatio namque, aut impeditur passionum vehementia, aut occupationum tumultibus, quæ in corde nostro strepentes internum silentium ad orandum, & contemplandum omnino necessarium, inturbant. Virtutes autem passionum vehementiam cohibent, & actionum exteriorum tumultus, & clamores sedant, quare mirum in modum ad contemplatiuam vitam disponunt. Quod si ipsæ affectionum immoderatione, & distractione occupationum liberant, cetè nos omni ex parte purificant, ut mundi effecti, Deum sapientiæ oculis videre possimus. Visio enim Dei solis mundis corde, est in Scriptura promissa. Nam Beati mundo corde, quoniam ipsi Deum videbunt. Et rursus alio loco. Pacem sequimini cum omnibus, & sanctimoniam, sine qua nemo videbit Deum. Quamuis autem vniuersæ virtutes sint ad hanc vitam præparationes necessariae, sed inter omnes obtinet primum locum humilitas. Hæc est fundamentum aliarum, sine qua, qui virtutes congregat (ut ait Gregorius) quasi in ventum puluerem portat, & unde aliquid ferre cernitur, inde deterrit cæcatur. Hæc est, quæ in alto posita, hoc est, iuxta Deum in contemplationis culmine constituta, stabilis, ne in su-

Bern. ser. 5. in nat. Domini.

Proph. 27. 7.

Daniel. 2. 3. & 4.

Matth. 5. 8. Hebr. 12. 14.

Gre. hom. in Euag.

perbiam miserabiliter corruant, & à Domino, qui superbium Angelum sustinere nõ potuit, cum indignatione pellantur. Quare summopere omnibus virtus spiritualibus amplectenda est, sed illis præcipue qui ad diuinam familiaritatem aspirant. Nam excelsus Dominus, & humilia respicit, hoc est, oculis misericordie videt, & caelestibus benedictionibus dicit: superbis verò sua beneficia denegat, quia alta à longè cognoscit.

Psa. 137.
6.

Post acquisitionem tandem virtutù diuina præsentia exoptanda est, & facies Domini eximio conatu, & contentione, quæreda, ita vt huius vitæ festator in omnibus suis operibus dicere possit: Viuit Dominus in cuius conspectu sto. Nemo enim eius consuetudine vititur, quæ absentem esse cognoscit. Vnde qui Deum intus in animo præsentem non cogitat, haud quaquam poterit eius conuersatio lætari. Hæc iugis cogitatio Dei mirum est, quàm efficaciter animam ad contèplationem disponat. Quod certè Dominus per Zachariam euidenter expressit. Reuerfus (inquit) sem ad Sion, & habitabo in medio Ierusalem; & vocabitur Ierusalem ciuitas veritatis, & mons Domini exercituum, mons Domini sanctificatus. Reuertitur enim Dominus ad Sion, cum miseris animæ, suæ præsentia, & assidua memoriæ, ei desiderium immittit. Habitat in medio Ierusalem, cum iugem sui memoriam, diu desideratam, concedit, & se tamquàm in medio cordis habitantem videre permittit. Tunc vocabitur anima ciuitas veritatis, & mons sanctificatus, quia ad notitiam veritatis, per contèplationem effertur, & quasi templum Domini, in quo cultus eius viget, constituitur. Laboret itaque anima in adipiscenda ista memoria Dei, qua & timorem diuinum conseruans, & charitatem accendens, & iudicem omnium cogitationum, & operum astantem, & prospicientem considerans, nihil noxium, nihil vanum, aut otiosum admittet. Rebus autem vanis purgata, & creaturis vacua, Domini cogitatione sincerissima, & purissimo amore replebitur. Sex ergo collegimus adiumenta vitæ contèplatiuæ. Primum ex parte Dei, nimirum eius vocatio, qua nonnullas animas, imò & plarimas, ad hoc vitæ genus misericorditer trahit; quinque verò, ex parte nostra, non sine gratia, atq; adiutorio Dei. Ista autem sunt; puritas intentionis; amor silentij, & quietis; cura mortificationis; exercitatio virtutis; & assidua memoria Creatoris: sine quibus frustra enitetur quis interioribus studiis perseveranter intendere, & vitam contèplatiuam sine intermissione possidere.

Zachar.
8. 3.

De officiis vitæ contèplatiuæ.

CAPVT XXXI.

I s adiumentis mens nostra disposita, ac præparata, poterit fructuosè vitæ contèplatiuæ officiis intendere. Quæ omnia Beatus Thomas Aquinas, more scholastico, partim docedo, partim obiectionibus satisfaciendo, collegit. Huiusmodi autem sunt verbi Dei auditio, librorum spiritualium lectio: sacrarum literarum studium; rerum ad animum illuminandum, & perficiendum scriptio; diuinorum officiorum auscultatio; vocalis oratio, quæ horis canonicis, aut Sacrificio Missæ, aut alia quapiam oratione perficitur; & tandem exercitatio mentalis, quæ in cogitationem, meditationem, orationem, contèplationem, & affectum voluntatis diui-

D. Thom.
2. 2. q.
180. art.
3.

sa, prolixam satis nobis materiam, suo loco scribendi, subministrat. Ista omnes functiones animæ, vitæ contèplatiuæ sint propriæ, ab amore Dei debent incipere (vt idem Beatus Doctor ait) & in eodem amore terminari. Hic namque diuinus amor, est omnis vitæ spiritualis principium, & finis, quare, quæ ab ipso non incipiunt, vel in ipsum amorem non tendunt, ad vitam contèplatiuam, quæ spiritualis vitæ pars est, haud quaquam spectabunt. Harum functionum animæ, quatuor priores, nempe, rerum sanctarum auditio, lectio, studium, & scriptio, animum, vt sciat quò tendere debeat, illuminant: diuinorum officiorum auscultatio mentem recreat, vocalis oratio exercet, & ad diuinum lumen recipiendum disponit: Cogitatio vocat, meditatio inuestigat, oratio impetrat, contèplatio saltat, & voluntatis affectu Deo nos coniungit, ac copulat. Verbum Dei auditum mouet, lectio docet, studium illustrat, scriptio lucem studio acquisitam perficit, vocalis oratio præparat, cogitatio colligit, meditatio eleuat, contèplatio mundat, & affectus mentem Deo infert, ac rebus diuinis assimilat.

D. Tho. 2.
2. q. 1. 80.
art. 1.

Auditio verbi Dei est, cum prædicatores, aut alios de rebus spiritualibus loquentes, attentè atque humiliter audimus, eorumque sermones, vt ad res diuinas afficiamur, aure cordis percipimus. Quæ actio Mariæ, id est, vitæ contèplatiuæ est, & ided sedens secus pedes Domini, audiebat verbum illius. Audiunt contèplatiui verba diuina, non vt intellectum curiositate pascant, non vt quæ audierint, vanè corâ aliis effundant, non vt loquendo, quæ non faciunt, scioli appareant; sed vt audita custodiant, & operatione perficiant; quia scriptum inueniunt: Beati qui audiunt verbum Dei, & custodiunt illud. Custodire, operari est, & virtutù exercitacione proficere. Vnde Bernardus. Sic serua sermonè Dei, quomodo melius seruare potes cibum corporis tui. Nã & ille panis viuus est, & cibus mentis. Panis terrenus dum in arca est, potest à fure tolli, potest à mure corrodi, potest vetustate corrumpi; vbi verò comederis illud, quid horù timeas? Hoc modo custodi verbum Dei, Beati enim, qui custodiunt illud. Ergo trahatur in viscera quadam animæ tuæ, trahatur in affectiones tuas, & in mores tuos. Comede bonum, & delectabitur in crassitudine anima tua. Ne oblitiscaris comedere panem tuum, ne exarescat cor tuum, sed adipe, & pinguedine repleatur anima tua. Si sic verbum Dei seraueris, haud dubiù quin ab eo serueris. Breuiter explicat finem, & fructum auditionis verbi Dei, Ad hoc auditur, vt seruetur, ad hoc verò seruetur, vt ipsum nos à malo custodiat.

Lucæ. 10.
39.

Lucæ 11.
28.
Bern. ser.
5. de ad-
uentu
Dom.

Isaia. 55
2.

Lectio est, cum sanctarum scripturarum paginas, aut sanctorum doctorum libros euoluimus, non solè, vt sciamus, sed vt spiritu proficiamus, & Dei voluntatem intelligentes, eam opere exequamur. In hoc quippe lectio ab oratione secernitur: Num cum oramus (inquit Augustinus) ipsi cum Deo loquimur; cum verò legimus, Deus nobiscum loquitur. Ita ergo legendum est, ac si Deum ipsum præsentem, & nos erudientem audiremus. Et sic illum lectionis fructum colligemus, quem idem pater Augustinus statim exposuit, cuius hæc est oratio. Geminum cõfert donum lectio sanctarum Scripturarum siue quia intellectum mentis erudit, seu quia à mundi vanitatibus abstractum hominem ad amorem Dei perducit. Labor honestus est lectionis, & multis ad emundationem animi proficit. Sicut enim ex carnalibus escis alitur caro, ita ex diuinis eloquijs interior homo nutritur, & pascitur. Sicut psalmista ait: Quam dulcia faucibus meis eloquia tua Domine, super mel, & fa-

August.
ser. 112.
de tempo-
re.

Psal. 118.
103.